

Oblast 02a

Popis trasy č. 02a Doprava na kole i pěšky

Bílá Třemešná → Dolní Brusnice → Horní Brusnice → Zvičina → Třebihošť → Zvičina Lázně

Dvorskem za J. A. Komenským a po krásných a dalekých výhledech. Začneme projíždkou Bílé Třemešné a vyrazíme na Dolní Brusnici a dál k Horní Brusnici, kde se poohlédneme u kostela po starém hřbitově. Na křižovatce odbočíme na Pecku a stejným směrem i na Zvičinu ke které stoupáme příkře do kopce. Zato jsme odměněni nádhernou vyhlídkou z Raisovy rozhledny. Odtud sjedeme od Třebihoště. Po jeho průjezdu odbočíme k Bílé Třemešné avšak ne na křižovatku v polích kde navážeme na turistickou cestu na vrchol Perná pod kterým je osada Zvičina Lázně s koupalištěm, rekreačními a restauračními objekty. Po oddechu sjedeme do Bílé Třemešné.

Bílá Třemešná

Okres Trutnov

PSC 544 72

výměra ha: 992

obyvatel: 1345

německý název: Weiss-Tremeschna (Ahlkirschen)

Obec přibližně 6 km západně od Dvora Králové nad Labem. Obec je již roku 1238 vzpomínána v jedné ze závětí. V letech 1626 -28 zde našel útočiště J. A. Komenský, který se při útěku z vlasti skrýval spolu s dalšími pronásledovanými českými bratry v bývalém Červeném zámečku Jiřího Sádovského ze Sloupna. Zámeček byl v letech 1855 – 1866 rozbořen. Počátky největšího hospodářského rozkvětu spadají do přelomu 19. a 20. století a souvisí s výstavbou železniční tratě s výstavbou tkalcovny. Poslední majitelka obce Miloslava Sudková postavila hotel Poklad, který se stal ještě do začátku druhé světové války významným politickým a kulturním střediskem. Asi 1,5 km jižně od obce je ve svahu jeskyně zvaná Skrýše. Údajně se zde skrýval i J. A. Komenský. 4 km severovýchodně je v údolí Labe situována přehrada Těšnov. Dokončena byla v letech 1918-19.

kostel

Bílá Třemešná01

N:50°26'46.36", E:15°44'18.834

Bílá Třemešná - kostel sv. Jakuba, Původně gotický kostel připomínaný 1384 přestavěný roku 1680 na náklady Jana Arnošta, hraběte ze Schaffgotsche. Byl vystavěn v románském slohu, dominantní je jeho mohutná čtyřhranná věž. Nad vchodem je umístěna kamenná deska se znakem Jana Arnošta a letopočtem 1691. Křtitelnice z 18. století a figurální náhrobek z roku 1578. Blízko kostela stojí stará farní budova v empírovém stylu.

pomník-památník

Bílá Třemešná02

N:50°26'46.101", E:15°44'18.855

Bílá Třemešná -

1. náhrobní deska rytíře z r. 1578 na vnější zdi kostela.
2. český text pod křížem od G.Štafy(Fecit) avšak opršely pískovec (hrob Štafů je v Mostku u kostela.

kostel

Bílá Třemešná03

N:50°26'44.068", E:15°44'20.294

Bílá Třemešná - kostel z 1931 církve České husitské.

přírod. a tech. zajímavosti

Bílá Třemešná04

N:50°26'2.772", E:15°44'25.303

Bílá Třemešná - skalní skrýše jižně od obce na svahu Zvičinského hřbetu nad hotelem Poklad. V 17.století sloužily jako útočiště protestantských uprchlíků.

kaple

Bílá Třemešná04

N:50°26'44.974", E:15°44'20.358

Bílá Třemešná - sál království Svědků Jehovových. Přebudován koncem 20. st.z bývalého kina.

dům či chalupa

Bílá Třemešná05

N:50°26'45.973", E:15°44'E:15.988

Bílá Třemešná - bývala fara.

kříž kamenný

Bílá Třemešná06

N:50°26'21.125", E:15°43'50.102

Bílá Třemešná - kamenný kříž na odbočce ke Zvičině u čp.226.Text ze zadu: Postaven nákladem Josefa a Marie manželů ... L.P. 1885.

relief-obraz-dom.výklenek

Filířovice01

Bílá Třemešná - Filířovice - domovní nika na čp. 2 se soškou sv. Václava

Dolní Brusnice

Okres Trutnov

PSC 544 72

výměra ha: 386

obyvatel: 328

německý název: Niederpraußnitz

Nadm. výška: 361

Dolní Brusnice se nachází 8 km severozápadně od Dvora Králové. Obec se rozkládá podél toku Labe. Nejvyšším bodem je vrch Zvičina v nadmořské výšce 671 m. n.m. Památkové objekty : Jan Nepomucký - socha z roku 1836, boží muka, kostelík - u lázní Podle pověsti se prý pod lázněmi nachází místo, kde se říká "Švédské hřbitovy", neboť tam prý jsou pochováni švédští vojáci z třicetileté války.

kříž kovový

D_Busnice01

N:50°27'29.702", E:15°43'44.463"

Dolní Brusnice - kříž u bývalé hlavní silnice s německým textem zní: Já jsem vzkříšení ..., letopočet není uveden.

Název je možno odvodit z českého slova „brusinka“. Dle této domněnky rostlo ve zdejších lesích hojně brusinek a od toho dostala vesnice své jméno. Dle mínění jiných bylo jméno odvozeno od slova broušiti, neboť dřívější obyvatelé se zabývali broušením anebo výrobou brusů. Okolo roku 1540 patřila ves k panství Miletín. Majitel panství pan Třeška prodal je Smiřickému ze Smiřic a ten opět prodal Valdštejnu z Hostinného. Před 160 lety se zde vyrábělo podomácku mnoho plátna. V roce 1920 měla obec Horní Brusnice 1310 obyvatel z nich česká menšina čítala 117 osob.

Farní barokní kostel sv. Mikuláše, biskupa je z let 1754-64 byl později zevně upravován.

kostel H_Brusnice01

Horní Brusnice - kostel svatého Mikuláše, biskupa. Kostel empírový z let 1842-46.

dům či chalupa H_Brusnice02

Horní Brusnice - fara, která si dochovala svůj původní vzhled pochází z roku 1752.

dům či chalupa H_Brusnice03

Horní Brusnice - chalupa.

dům či chalupa H_Brusnice04

Horní Brusnice - okno chalupy s růžemi.

kříž kamenný H_Brusnice05

Horní Brusnice - kříž na starém hřbitově nedaleko kostela text vzadu na kříži nenafočený zní : HAEL STATUA COMMUNITATIS SUPTIBUS BOHEMO PRUSNICENSIS ERAECTAEST ANNO 1828.

hřbitovní pomník H_Brusnice06

Horní Brusnice - náhrobky starého hřbitova nedaleko kostela.

socha kamenná H_Brusnice07

Horní Brusnice - na křižovatce k Mostku restaurované sousoší Korunování Panny Marie. Jak informuje německý text. Sousoší nechal na k poděkování zhotovit Josef End s manželkou Franziskou roku 1887. Z boku jsou reliéfy sv. Josefa a sv. Františka Římská. Sochař J.Kuhn z Horní Brusnice.

kaplička-výklenek, ochranná kaple H_Brusnice08 N:50°27.905', E:15°43.013'

Horní Brusnice - kaplička zasvěcená P.Marii postavena Josefem Pechem r.1922 a zrestaurovaná r. 2002. Stojí poblíž odbočky ze silnice Dolní Brusnice - Mostek. Těsně za mostem po odbočení cetičkou 200m vlevo.

sloup kamenný H_Brusnice09 N:50°28.231', E:15°41.593'

Horní Brusnice - sloupová kaplička s nikou pro sošku. Pod nikou text St. Josef bitte für uns! Z čela je zdobena mělce vytesanou kresbou palmových listů. Bez letopočtu. Stojí u čp.274.

kříž kovový H_Brusnice10 N:50°28.231', E:15°41.380'

Horní Brusnice - sloupová kaplička s nikou pro sošku. Ve, která stávala soška P.Marie. Pod ní přímlyvná modlitba k P.M. v na bílém mramoru. Ve vrcholu je obětní beránek a kovový křížek. Pomníček stojící při silnici zřídil Struhan s manželkou Pavlínou r. 1893.

kříž kamenný H_Brusnice11 N:50°28'15.953", E:15°41'28.963"

Horní Brusnice - podstavec s bílého pískovce ze kterého vyrůstá kamenný kotvicový kříž. Tělo Krista již nemá nohy. Z předu postavce nika již bez sošky P.M. Pod ní přímlyvná modlitba k P.M. v na bílém mramoru. Z boku reliéf Vinceze a Katariny. Vzadu text německý text: Zřídil Vincenz Dittrich s manželkou Katarinou roku 1894. Renov. 1901. Křížek stojí na boční cestě souběžné s hlavní

socha kamenná H_Brusnice12 N:50°28.497', E:15°40.971'

Horní Brusnice - socha sv. Antonína. Bílá mramorová deska na podstavci nese německý text: Tento památník ke cti sv. Antonína zřídil Franz u. Maria Berger z Oberprausnitz zde stojí od roku 1906. V postavil je vyhloubena nika, ve které stávala soška. Z boku je podepsán sochař . Fr. Staffa

socha kamenná H_Brusnice13 N:50°28.301', E:15°40.820'

Horní Brusnice - socha sv. Josefa pěstouna. Socha z bílého pískovce v barokním stylu na mohutném podstavci zdobeným reliéfy štrpců. Dlížší údaje nejsou uvedeny. Socha stojí po levé straně silnice na začátku stoupání na Zvičinu, hned za křižovatkou po odbočení ze silnice na Pecku.

kříž kamenný	H_Brusnice14	N:50°28.280', E:15°40.593'
Horní Brusnice - menší křížek poblíž roubené chalupy. V předu v nice podstavce menší baculatý mnich. Vzadu text Wanka 1920. Křestní jméno je odsekané. Křížek stojí v boční cestičce k chalupě po levé straně silnice cca 200m za křižovatkou po odbočení ze silnice na Pecku..		
socha kamenná	H_Brusnice15	N:50°28.325', E:15°40.514'
Horní Brusnice - socha Panny Marie pomocnice. Žena v dlouhé říze s korunou na hlavě drží na levé ruce děcko. Děcko drží říšské jablko. Vzadu na dvoumetrovém podstavci je německý text: Zřídil Johann Srhok s manželkou Františkou v roce 1895. U paty podstavce přímlyvná modlitba. Socha stojí na levé straně silnice cca 300m od křižovatkou po odbočení ze silnice na Pecku. Poblíž čp. 70. Kolem je ohrádka. Místo je zanedbané.		
socha kamenná	H_Brusnice16	N:50°28'15.136", E:15°41'8.304"
Horní Brusnice - po památníku obětem 1. světové války, který stával před kostelem zůtalo jen prostorné nástupní schodiště. Památník se nedochoval.		
kaplička-výklenek, ochranná kaple	PodZvičinou02	
Hotel pod Zvičinou - za hotelem ve svahu je otevřený altánek uvnitř s hlubokým reliéfem P. Marie.		
kaple	PodZvičinou03	
Hotel pod Zvičinou - za hotelem kaplička P. Marie nedaleko od ní je studánka.		
dům či chalupa	PodZvičinou04	
Hotel Pod Zvičinou odkud je krásná vyhlídka na celé Krkonoše. Vedle hotelu koupaliště.		
přírod. a tech. zajímavosti	PodZvičinou05	
Na cestě z hotelu Pod Zvičinou k Raisově rozhledně v lese Masarykova studánka z roku 1923. Postavena ze zájmu Klubu českých turistů v Hořicích. Součástí studánky je kamenný drak z hořického pískovce podle modelu prof. V. Suchomela vytesán v kamenické škole v Hořicích pod odb. učitelem Karlem Josefem.		

Zvičina

Okres Trutnov

PSC 544 74

německý název: Switschin

Vrch Zvičina má výšku 671 metrů a je tak nejvyšším kopcem 17 km dlouhého horského hřbetu, který o 300 m převyšuje Dvůr Králové nad Labem a o 330 m Miletínskou kotlinu. Zvičina byla cílem srazů, poutí, dodnes patří k nejčastějším místům výletů na Královédvorskú. Kostelík založený roku 1584 a turistická Raisova chata s rozhlednou na vrcholu. Poblíž vrcholu je stejnojmenná osada Zvičina.

kaple	Zvičina01	N:50°27'17.702", E:15°41'43.455"
Zvičina - kostel Jana Nepomuckého, Jana Křtitele, Jana Evangelisty. Původní barokní kostel Jana Nepomuckého z r. 1706 byl v letech 1873-77 upraven. V letech 1869-69 zde pořádány tábory lidu.		
dům či chalupa	Zvičina02	N:50°27'17.961", E:15°41'40.771"
Zvičina - Raisova chata.		
rozhledna, výhled	Zvičina03	
Zvičina - vrchol s vysilačí. Pohled od Bílé Třemešné.		
kříž kamenný	Zvičina04	N:50°27'19.029", E:15°41'19.056"
Zvičina (osada)- křížek z r. 1866.		
kříž kamenný	Zvičina05	N:50°27'9.887" E:15°41'21.154"
Zvičina - kamenný křížek s tělem Krista při cestě ze Zvičiny do Třebihoště. V podstavci relief Panny Marie níže spící osoba na kříži. Po ovodu německý text. Vzadu text donátora jiz málo čitelný jenom jméno Patzelt a Veronika.		

Třebihošť

Okres Trutnov

PSC 544 73

výměra ha: 1368 obyvatel: 392 německý název: Trebosch

Obec pod Zvičinou ulicového typu.

kaplička-výklenek, ochranná kaple	PodZvičinou01	N:50°26'54.457", E:15°41'46.08"
Zvičina - kaplička P. Marie na cestě u křižení turist. cest Třebihošť - B. Třemešná Zvičina. Nad portálem: Postaveno 1833 obnoveno 1990. Ve štítu sluneční hodiny.		
kaple	Třebihošť01	

Třebihošť - za kaplí v zahradě menší socha Jana Nepomuckého.

---

smírčí kříž

Třebihošť03

Třebihošť - smírčí kříž je poblíž žlutě značené cesty vedoucí od křižovatky silnice na Třebihošť ze silnice spojující Bílou Třemešnou s Horním Dehtovem a rozcestím na Perné v levotočivé zatáčce jsou na buku na pravé straně vyryty dva křížky. Odtud doprava necelých 30 metrů. Torzo klínového kříže s chybějícím pravým ramenem a mohutnou nohou rozšiřující se k zemi do široké základny. Na tělese kříže je dobře znatelný vryp hrotu kopí směřujícího vpravo vzhůru. Dlouhá léta byl vyvrácen, než jej skupina nadšenců postavila. Rozměry: 116 x 58 x 25, Nadm.výška: 500. Legenda praví, že se tu kdysi do rvačky dali dva řezníci. Jeden z nich byl zabit a na tomto místě pochován.

---

smírčí kříž

Třebihošť04

Třebihošť - Od buku s křížky na odbočce ke smírčímu kříži č. 0294 dále asi 30 metrů po cestě, kde odbočuje vpravo lesní cesta. Po ní asi 150 metrů na křižovatku lesních cest a vpravo dolů po dalších 150 metrech u hrany paseky je kříž již vidět. Kamenný kříž s klínovou nohou a chybějícím levým ramenem. Na kříži je zřetelný vryp tesařské šířičiny, nad ní prostý křížek a vedle topírka pod ostřím je znázorněn padlý strom. Nejméně sto let byl vyvrácen a byla domněnka, že již není. Po troše úsilí a námaze byl objeven a v roce 1994 postaven. Rozměry: 87 x 60 x 20, Nadm.výška 490. Legenda : Kříž zde zasazen jako památník na místě, na němž jistý rolník z Třebihoště přišel o život, když jej zavalil jím pokácený strom.

---

smírčí kříž

Třebihošť05

Třebihošť - smírčí kříž stojí v lokalitě Perna poblíž Zvičiny. Přístup po žluté značce z křižovatky značených cest Na Perné. Před vstupem do lesa opustíme žlutou a zahneme vpravo podél lesa. Na ostrohu pod posedem je kříž umístěn na kraji lesa. O něco výše na louce je nová studánka. Původně kříž stával níže a na současném místě byl dlouho vyvrácen, až jej dal dřívější majitel Šormovy louky zasadit do země. Rozměr 81 x 78 x 22, nadm. výška 523. Pískovcový kříž tvaru trojlístku. Na něm je nápis: 1720 WILIM MIKSS SPAD Z HRVSKI VSIN DRA VIN IV. O původu kříže praví pověst, že tudy šel tkadlec Mikeš z Brusnice do Hořic, aby odvedl kusy plátna. Když šel okolo Valešova pole, dostal chuť na hrušky. Vylezl proto na hrušeň natrhat si ovoce, ale ze stromu spadl a zabil se.

---

kříž kamenný

Třebihošť06

N:50°26'47.989",E:15°42'38.312"

Třebihošť - kamenný kříž na vrchu Perná poblíž cestníku. V Podstavci kříže reliéfy z leva sv. Anna s malou P.Marii, P.Maria a sv. Václav. Na prasklé bílé mramorové desce s český text: Křesťane rád se křížem znamenej. Křížem k Bohu ke Kristu se znej. Sláva Otci i Synu i Duchu Svatému jako byla na počátku nyní i vždycky až na věky. Amen. Vzadu : Postaveno nákladem Anny a Václava Dufkovy roku 1887. Z boku J.Khun z Č.Brusnice.(Horní Brusnice)

---

kříž kamenný

Třebihošť07

Třebihošť - kamenný kříž v obci při silnici. Z předu český text, který né vždy zná měkké i. : O vy všichni, kteří jdete cestou pozorujte a vizte jestli jest bolet jako bolest má. Pláč Jeremiáše II,12. V zadu: Postaveno nákladem obce L.P.1866.

---

hřbitovní pomník

Třebihošť08

Třebihošť - hřbitovní náhrobek rodiny Noskovi. Truchličí žena pod křížem. Kříž je zobrazen dle biblického textu: "Já jem vinný kmen a vy jste ratolesti."

---

pomník-památník

Třebihošť09

N:50°25'50.569",E:15°42'49.035"

Třebihošť - památník obětem první světové války byl zbudován u hřbitova v roce 1928 díky Soklů a za přispění místních občanů. Zhotovil jej sochař J. Vít z Konecchlumí. Na pomníku jsou jména šestnácti obětí.

---

socha kamenná

Třebihošť10

N:50°25'31.405",E:15°42'11.166"

Třebihošť - sousoší Boží Trojice s výjevem korunování Panny Marie. Jak hlásá text vzadu na podstavci nechali jej: SPOMOCÍ BOŽÍ A NÁKLADU MANŽELŮ FRANTIŠKA A FRANTIŠKY JAKLE ČÍS. 4 Z TŘEBIHOŠTĚ L P. 1866. Níže je podepsán sochař Kofránek z Hořic. Zrestaurován byl ještě roku 1929. Z předu podstavce je značně poškozený reliéf sv. Josefa a z obou boků sv. Františka a sv. Františky. U Paty podstavce je sdělení s drobnými češtinskými odchylkami : Tři jsou, kteří svědectví vydávají na nebi Otec Syn a Duch svatý. Sousoší je částečně na několika místech zvětřalé a sochám chybí několik částí těla. Kolem je 1m vysoká hrazení ve tvaru křížové mřížky. Což je ojedinělý dochovaný prvek ve sledovaném okrese. Vše bylo vytesané z bílého pískovce Sousoší stojí za hřbitovem cestou z Třebihoště přes hráz bývalého rybníka na Zdobín k okraji lesa Čeperka.

---

kříž kamenný

Třebihošť11

N:50°25'34.674",E:15°41'28.236"

Třebihošť - sloupový kříž z bílého pískovce stojí mezi obcemi Třebihošť a Úhlejev, poblíž Hořeného mlýna vzdálen asi 10m od polní cesty. Kříž nechali postavit švagři Jan Vojtěch a Jiří Šorm roku 1907. Níže uvedený text již je nečitelný.

---

kříž kovový

Třebihošť12

N:50°25'27.178",E:15°41'31.015"

Třebihošť - kovový křížek u bývalého mlýna pod Uhlejovem. Pískovcový lakovaný podstavec zdobí z čela nika s reliéfem P.

Marie nad nikou je zavěšen feston s květinovým motivem a ve štítku podstavce střapcová stóra.

Texty z předu: SWÝM KRÍŽEM RAČ NÁS O PANE ŽEHNATI

WZBUZUG O MATKO OKOLO GDAUCYCH VKTR PĚLIVOSTI

Texty z boků: KE CTI A CHWÁLE BOŽÍ / ZNAKLADU PETRA BALLATKY LP 1825/ A BARBORY GEHO

MANŽELKY BOŽÍ. Zub času je zde patrný kámen je z části narušen.

Zvičina Lázně

Okres Trutnov

PSC 0

Rekreační středisko na svah Zvičiny.

Nové Lesy

Okres Trutnov

PSC 544 01

německý název: Neuwald

Nové Lesy - zemědělská obec 3km západně od Dvora Králové.

---

kříž kamenný

Nové Lesy01

N:50°26.329', E:15°46.206'

Nové Lesy - Kamenný kříž s tělem u čp. 53 ihned po odbočení na Filřovice. Kolem něho je kovová zahrádka. U paty podstavce se zachovala část českého textu: Toto jest přikázání, aby jste se milovali vespolek, jako já miloval vás. Ze zadu jsou zbytky rozpadlého textu zakryté vrstvou lišejníku.

---

hřbitov

Nové Lesy02

Nové Lesy - celkový pohled na hřbitov, který nemá centrální kříž.

Dolní Dehtov

Okres Trutnov

PSC 544 73

německý název: Unter-Teerhof

Dolní Dehtov - nevelká zemědělská obec 6 km západně od Dvora Králové.

Dolní Dehtov - Bez záznamu památky.

Horní Dehtov

Okres Trutnov

PSC 544 73

německý název: Ober-Teerhof

Horní Dehtov - nevelká zemědělská obec 6 km západně od Dvora Králové.

---

kříž kamenný

H_Dehtov01

N:50°25.61203', E:15°43.93978'

Horní Dehtov - kamenný křížek z roku 1836 s korpusem stojí proti čp.4. Z předu podstavce český text z bible, vzadu postaven nákladem obce 1836.

- - - Konec sestavy - - -